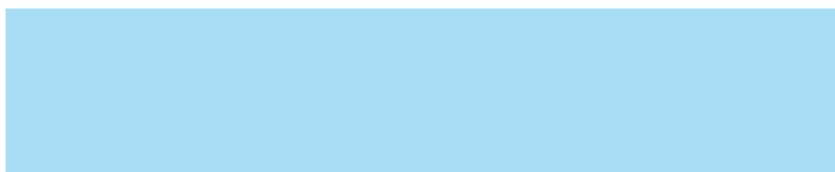

Vedlegg 4 Begrunnelse for unntak fra krav om vekting av klima- og miljøhensyn

Statlig fellesavtale om kjøp av telefonitjenester

Innhold

1.	Bakgrunn	1
2.	Rettslig grunnlag	1
3.	Anskaffelsens art	1
4.	Klima- og miljøbelastningen ved anskaffelsens art	2
5.	Konklusjon	3

1. Bakgrunn

Statens innkjøpssenter skal gjennomføre en ny anskaffelse av statlig fellesavtale for telefonitjenester. Dagens avtale utløper i mai 2027. Avtalen omfatter mobiltelefoni, mobilt bredbånd, M2M/IoT, mobilt bedriftsnett, sentralbord- og henvendelseshåndtering og fasttelefoni.

Dagens avtale har 120 virksomheter og om lag 33 600 abonnement. Ny avtale kan omfatte inntil 200 virksomheter.

Avtalen inngås som en rammeavtale med to delkontrakter, jf. FOA § 19-4. Delkontrakt 1 gjelder en primærleverandør som leverer alle tjenestene. Delkontrakt 2 gjelder en sekundærleverandør som leverer mobilabonnement, mobilt bredbånd og M2M/IoT over et radioaksessnett som er uavhengig av primærleverandørens. Det er en forutsetning at leverandør på delkontrakt 2 ikke leverer tjenesten på samme radioaksessnett som leverandør på delkontrakt 1.

Fra 1. januar 2024 gjelder skjerpede krav til hvordan klima- og miljøhensyn skal ivaretas i offentlige anskaffelser. Hovedregelen er at slike hensyn skal benyttes som tildelingskriterium med en vekt på minst 30 prosent. Regelverket åpner for unntak fra hovedregelen, men unntak forutsetter at oppdragsgiver gir en skriftlig begrunnelse i anskaffelsesdokumentene.

Dette vedlegget redegjør for hvorfor unntak benyttes i denne anskaffelsen.

Delkontrakt 2 har som formål og støtte opp under delkontrakt 1, og har ingen selvstendig betydning som en kontrakt. En forutsetning for delkontrakt 2 er dermed at delkontrakt 1 eksisterer. Det er derfor i begrunnelsen ikke skilt mellom delkontraktene.

2. Rettslig grunnlag

Det fremkommer av LOA §5b andre ledd at oppdragsgiver skal vekte klima - og miljøhensyn med minimum tretti prosent. I bestemmelsens tredje ledd er det lagt til grunn at forpliktelsene ikke gjelder dersom "anskaffelsen etter sin art har et uvesentlig klimaavtrykk og miljøbelastning". Begrunnelsen for dette skal fremkomme i anskaffelsesdokumentene, jf. bestemmelsens tredje ledd siste punktum.

Det fremkommer i DFØs veileder at bestemmelsen legger opp til en vurdering i to trinn. Først må det vurderes hva som er anskaffelsens art, og så må det vurderes hva som er klima- og miljøbelastningen for denne arten, og hvorvidt den er uvesentlig, jf. DFØs veileder til anskaffelsesloven punkt 6.4.1.

Inn under vurderingen av anskaffelsens art, må det vurderes om den spesifikke anskaffelsen er typisk for sin art, jf. DFØs veileder til anskaffelsesloven punkt 6.4.1 med videre henvisning til KOFA-sak 2025/801 avsnitt 30.

3. Anskaffelsens art

Statens innkjøpssenter skal gjennomføre kjøp av telefonitjenester på vegne av statlige virksomheter. Anskaffelsens formål er å inngå avtale om kjøp av moderne, kostnadseffektive og robuste telefonitjenester som understøtter digital samhandling, høy oppetid og sikker kommunikasjon.

For å vurdere hva som er anskaffelsens art, må man se hen til «hvilken type vare, tjeneste eller bygge- og anleggsarbeid som skal anskaffes, og det typiske klimaavtrykket og miljøbelastningen for denne typen anskaffelse», jf. KOFA-sak 2024/1422 avsnitt 34.

Hovedytelsen i avtalen er levering av telefoni- og mobiltelefoni. Anskaffelser innenfor kategorien «telefonitjenester og mobiltelefoni» vil typisk være å levere tjenesten mobilabonnement til oppdragsgiver. Det er snakk om å få tilgang på et eksisterende mobilnett, og ikke utbygging av ny nettinfrastruktur. Det innebærer ikke kjøp av fysiske komponenter, og kun løpende tilgang til kapasitet på leverandørs sitt radioaksessnett.

I eksisterende avtale på telefonitjenester står abonnement på mobil for ca. 80 % av avtalens omfang, og basert på disse tallene er det vår vurdering av ny avtale vil ha et tilsvarende omfang. Dette omfatter tilgang til kapasitet i allerede etablerte mobilnett — tale, meldinger og data på abonnement, med tilhørende administrasjon, portal og support. Dette utløser ikke bygging av ny nettinfrastruktur; RAN og kjernenett er bygget uavhengig av denne kontrakten og betjener hele markedet. Leveransens hoveddel er dermed digital. Anskaffelsen kan innebære noe transport og materialinnsats knyttet opp mot etablering og implementering, og løpende kjøp av SIM-kort. Implementering vil kun være en gang i løpet av avtalens varighet, og SIM-kort er kun en mindre del av avtalen, og begge deler er derfor marginalt sett opp hovedytelsen i avtalen. Det er for øvrig stilt krav om nullutslippskjøretøy, noe som medfører at transport vil innebære lite klima- og miljøbelastning.

Anskaffelsen faller innenfor det som er typisk for sin art.

4. Klima- og miljøbelastningen ved anskaffelsens art

Det videre spørsmålet er om arten «telefonitjenester og mobiltelefoni» har et uvesentlig klimaavtrykk og miljøbelastning.

Ordlyden «uvesentlig» taler for at det er en høy terskel for at vilkåret er oppfylt. Slik er terskelen også forstått i praksis, jf. KOFA-sak 2025/801 avsnitt 31 og KOFA-sak 2024/1422 avsnitt 35.

Med klimaavtrykk sikter man til den totale mengden klimagasser som slippes ut i atmosfæren som følge av menneskelig aktivitet, jf. DFØs veileder til regler om klima- og miljø punkt 2. Løpende tilgang til eksisterende nettinfrastruktur innebærer ikke noen klimagassutslipp.

Med miljøbelastning sikter man til negative innvirkninger på klima- og miljø, i form av, for eksempel, nedbygging av natur, jf. DFØs veileder til regler om klima- og miljø punkt 2. Denne arten anskaffelse innebærer ikke bygging av ny nettinfrastruktur. Det foreligger dermed ingen miljøbelastning.

Det vises for øvrig til at kategorien «telefonitjenester og mobiltjenester» er kartlagt og vurdert av DFØ, som har gjennomført en overordnet kartlegging av anskaffelser som etter sin art kan vurderes å ha uvesentlig klimaavtrykk og miljøbelastning. Kartleggingen tok utgangspunkt i innkjøpskategorier på hoved-CPV-nivå med lav klimaintensitet, basert på en utslippsanalyse utført av NIRAS på oppdrag for DFØ, og ble supplert med kvalitative vurderinger av andre former for miljøbelastning. Resultatet er en oversikt over anskaffelser som etter sin art har uvesentlig klimaavtrykk og miljøbelastning der «Telefonitjenester og mobiltelefoni» inngår, jf. veilederen punkt 7.1.1.

5. Konklusjon

Anskaffelsen faller innenfor arten telefonitjenester, som har et uvesentlig klimaavtrykk og miljøbelastning, Vilåårene for å ta i bruk unntaket i anskaffelsesloven § 5b tredje ledd er oppfylt.